

COVID-19 i odpowiedzialne prowadzenie biznesu

Kryzys związany z COVID-19 ma wpływ na gospodarkę, ludzi i planetę. Zastosowanie odpowiedzialnego podejścia do prowadzenia biznesu w odpowiedziach rządów oraz przedsiębiorstw na kryzys wywołany pandemią przyniesie zarówno krótko- jak i długoterminowe korzyści, takie jak zwiększona odporność, bardziej sprawiedliwy podział korzyści z działań zaradczych sprzyjający włączeniu społecznemu oraz większy wkład w zrównoważony rozwój.

COVID-19 oznacza kryzys dla biznesu, ludzi, planety i społeczeństwa

Globalny kryzys zdrowotny i gospodarczy związany z pandemią COVID-19 ma poważny wpływ na biznes, prowadząc do zakłóceń łańcucha dostaw, problemów z przepływami finansowymi i ogólnego gwałtownego zmniejszenia aktywności. Połowa ludności świata jest obecnie poddana pewnym formom izolacji w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa. Wpływ tej sytuacji na przedsiębiorstwa jest także odczuwany przez ludzi, planetę oraz społeczeństwo, stawiając na froncie walki zdrowie i źródła utrzymania pracowników, zwłaszcza w kontekście przepowiadanego globalnego wzrostu bezrobocia. Skutki te rozprzestrzeniają się w łańcuchach dostaw, ponieważ jeśli jeden ważny podmiot wstrzymuje swoją działalność może postawić na krawędzi działania setki przedsiębiorstw oraz pozbawić pracy tysiące pracowników, z których wielu nie jest objętych zabezpieczeniem społecznym.

Zdrowotne, społeczne i gospodarcze skutki kryzysu wymagają pilnych i nadzwyczajnych działań ze strony przedsiębiorstw i administracji rządowych.

Wiele przedsiębiorstw wdraża plany awaryjne, aby przetrwać burzę gospodarczą. Niektóre gwarantują wynagrodzenia pracowników i wspierają swoich dostawców, np. udzielając pomocy finansowej lub dopuszczając elastyczność w umowach albo też przyczyniają się bezpośrednio do powstrzymywania pandemii poprzez ukierunkowanie linii produkcyjnych na krytyczne produkty związane ze zdrowiem. Inne przedsiębiorstwa podejmują działania skutkujące masowymi zwolnieniami pracowników, krótkoterminowym anulowaniem zamówień u dostawców, naruszeniami praw człowieka i szkodami dla środowiska, a także nasilonymi praktykami anty-konkurencyjnymi, korupcją lub innymi zachowaniami niezgodnymi z prawem. Działania te mogą z kolei mieć długoterminowe skutki prawne i wpływać na reputację firm.

Administracje rządowe również podejmują bezprecedensowe działania, aby zaradzić zdrowotnym i gospodarczym konsekwencjom COVID-19. Działania te obejmują między innymi pomoc i wsparcie finansowe dla przedsiębiorstw, ulgi podatkowe i wsparcie dochodu dla pracowników, a także nowe podejście do zamówień publicznych dotyczących podstawowych towarów i usług.

Reakcje na kryzys związany z COVID-19 wymagają odpowiedzialnego podejścia do prowadzenia biznesu

Przeprojektowanie działalności oraz łańcuchów dostaw przedsiębiorstwa w celu uporania się z kryzysem oraz rosnąca rola administracji rządowych w kształtowaniu gospodarki w nadchodzących latach dają nowe możliwości podkreślenia zobowiązań w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia biznesu (*responsible business conduct*, RBC) oraz dalszego włączenia zasad i narzędzi RBC do głównego nurtu działalności przedsiębiorstwa.

Zastosowanie zgodnego z [Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych](#) „podejścia RBC” i wdrożenie opartej na analizie ryzyka należytej staranności w celu określenia negatywnych skutków i przeciwdziałania tym skutkom, w sposób opisany w [Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej](#), może przynieść krótko- i długoterminowe korzyści. W szczególności może wpłynąć na zdolność przedsiębiorstw do budowania i zwiększania odporności, by lepiej radzić sobie z obecnymi i przyszłymi zakłóceniami łańcucha dostaw, a także na zwiększenie ich możliwości dostępu do prywatnego finansowania oraz środków publicznych. Podejście RBC w projektowaniu i wdrażaniu rządowych środków wspierających globalne ożywienie gospodarcze może także pomóc zapewnić bardziej sprawiedliwy, sprzyjający włączeniu podział korzyści. Generalnie mogłoby to się przyczynić również do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ oraz innych globalnych celów i zobowiązań społecznych i środowiskowych.

Jak włączyć podejście do odpowiedzialnego prowadzenia biznesu do reakcji na COVID-19

W przypadku przedsiębiorstw podejście RBC, w tym wdrażanie należytej staranności opartej na analizie ryzyka w całym łańcuchu dostaw, pomaga zapewnić, że strategię reagowania na kryzys identyfikują potencjalne negatywne skutki w stosunku do ludzi, planety oraz całego społeczeństwa i przeciwdziałają tym skutkom. Strategie takie można często wdrożyć z wykorzystaniem niewielkich zasobów i mogą one przynieść bezpośrednie korzyści ekonomiczne przedsiębiorstwom, w tym poprawę cen akcji, uniknięcie zmienności, zwiększenie długoterminowej wartości, poprawę dostępu do funduszy kryzysowych i kapitału, ograniczenie ryzyka prawnego oraz ochronę wartości marki i reputacji.

Podejścia przedsiębiorstw w zakresie RBC mogą obejmować następujące działania:

- ✓ Dialog społeczny i zaangażowanie interesariuszy, które zapewniają wsparcie pracowników w zakresie działań podejmowanych przez przedsiębiorstwo oraz utrzymują zaangażowanie pracowników a także społeczności narażonych na szkody w wyniku działań przedsiębiorstwa w celu wznowienia lub przeprojektowania działalności.
- ✓ Zarządzanie środowiskowe, kwestiami zdrowotnymi i bezpieczeństwa w sposób, który przeciwdziała krótkoterminowym zagrożeniom poprzez unikanie wypadków oraz ochronę pracowników i konsumentów.
- ✓ Zarządzanie łańcuchem dostaw, w sposób uwzględniający słabe ogniwa łańcucha dostaw i wspierający ciągłość planowania w celu zarządzania zakłóceniami.
- ✓ Podejścia w zakresie ładu korporacyjnego zapewniające przywództwo i wyraźnie zdefiniowaną odpowiedzialność w przypadku katastrofy, w zakresie planowania ciągłości i planowania awaryjnego oraz lepsze procedury sprawozdawcze w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom finansowym, środowiskowym, społecznym oraz związanym z zarządzaniem, na jakie narażone są przedsiębiorstwa w wyniku kryzysu związanego z COVID-19.

W przypadku administracji rządowych podejście RBC oznacza zapewnienie, że działania w obszarze zdrowia i gospodarki nie pogłębiają negatywnych społeczno-gospodarczych skutków kryzysu, ale raczej zachęcają przedsiębiorstwa do identyfikowania wszelkich potencjalnych szkód i ich łagodzenia oraz maksymalizowania pozytywnych skutków przeciwstawiania się kryzysowi. Takie podejście pomoże większości przedsiębiorstw w uwzględnianiu kwestii odpowiedzialnego prowadzenia biznesu w swojej działalności oraz w łańcuchach dostaw. To z kolei przyczyni się do szybszego i silniejszego ożywienia gospodarczego, a jednocześnie zwiększy odporność gospodarki na przyszłe kryzysy. Silne i widoczne zaangażowanie rządów w odpowiedzialne prowadzenie biznesu jest szczególnie ważne, ponieważ wiele przedsiębiorstw potrzebujących wsparcia rządowego może nie zastosować podejścia RBC w odpowiedzi na kryzys, np. z powodu braku zachęty, zdolności, zasobów lub wiedzy.

Rządowe podejścia do odpowiedzialnego prowadzenia biznesu mogą obejmować następujące działania:

- ✓ Uwarunkowanie funduszy kryzysowych lub pomocowych od zapewnienia zgodności z zasadami odpowiedzialnego prowadzenia biznesu w celu uniknięcia negatywnych skutków w dalszej perspektywie;
- ✓ Wykorzystanie programów kryzysowych i programów wsparcia w celu wspomagania tworzenia przez przedsiębiorstwa długoterminowej wartości ekonomicznych, społecznych i środowiskowych;
- ✓ Wykorzystanie zasad odpowiedzialnego prowadzenia biznesu jako podstawy do określenia zagrożeń i słabości w obszarze ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego w łańcuchach dostaw strategicznych branż przemysłowych;
- ✓ Wykorzystanie zamówień publicznych w celu zapewnienia, aby podstawowe towary i usługi zostały zakupione od przedsiębiorstw, które spełniają normy odpowiedzialnego prowadzenia biznesu;
- ✓ Umożliwienie rozwiązywania sporów i dostępu do środków ochrony prawnej w sytuacjach gdyby odpowiedzi przedsiębiorstw lub administracji publicznej nie spełniały zasad RBC w zakresie działań zaradczych.

Więcej informacji o pracach OECD w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia biznesu można znaleźć na stronie <https://mneguidelines.oecd.org/>

Niniejszy dokument został opublikowany na odpowiedzialność Sekretarza Generalnego OECD. Przedstawione w nim opinie i argumenty nie zawsze odzwierciedlają oficjalne stanowisko krajów członkowskich OECD.

OECD gromadzi dane, informacje, analizy i zalecenia dotyczące wyzwań zdrowotnych, ekonomicznych, finansowych i społecznych związanych z wpływem koronawirusa (COVID-19). Pełny pakiet informacji związanych z koronawirusem można znaleźć na stronie – www.oecd.org/coronavirus.